

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-333
Karar Sayısı : **12-17/496-139**
Karar Tarihi : 06.04.2012

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Murat AYBER

C. BAŞVURAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım A.Ş.
Güneşli Mah. Devekaldırımı Cad. No: 21 Bağcılar/İstanbul
- Eras Taşımacılık Taahhüt İnşaat ve Ticaret A.Ş.
Güneşli Mah. Devekaldırımı Cad. No: 21 Bağcılar/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım A.Ş.'nin, işletmekte olduğu Çanakkale ilinde bulunan İçdaş Limanı'nda yalnızca aynı ekonomik bütünlük içerisindeki Eras Taşımacılık Taahhüt İnşaat ve Ticaret A.Ş.'nin gemi acenteliği hizmeti vermesine izin verdiği, anılan gemi acentesinin de bu durumunu kötüye kullanarak piyasa bedelinin üzerinde fiyat belirlediği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım A.Ş. (İçdaş) tarafından işletilen limanda yalnızca Eras Taşımacılık Taahhüt İnşaat ve Ticaret A.Ş. (Eras) ticari unvanlı teşebbüsün gemi acenteliği hizmeti sunmasının sağlandığı, rakip acentelerin liman sahasına girmelerinin engellendiği, münhasıran gemi acenteliği yapmakta olan Eras'ın ise piyasa fiyatlarının üzerinde (fahiş fiyatla) hizmet sunduğu ifade edilmiştir. Bu çerçevede, söz konusu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında inceleme yapılması ve Eras tarafından belirlenen ücretlerin makul düzeye çekilmesinin sağlanması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.10.2011 tarih ve 7251 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 18.11.2011 tarih ve 2011-4-333/İİ-11-187.SY sayılı İlk İnceleme Raporu 24.11.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 27.03.2012 tarih ve 2011-4-333/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Eras ile İçdaş aynı ekonomik bütünlük içinde yer aldıklarından, aralarındaki anlaşmaların yahut birlikte eylemlerinin Kanun'un 4. maddesi hükümlerine göre tetkik edilemeyeceği,
 - İçdaş'ın "bağlayan pazar" konumundaki liman işletmeciliği pazarında hâkim durumda bulunmaması nedeniyle, "bağlama" olarak adlandırılan eyleminin Kanun'un 6. maddesi hükümlerinin ihlali olarak değerlendirilemeyeceği,
 - Eras pazarda hakim durumda olmadığından, "aşırı fiyat" iddiasının Kanun'un 6. maddesinin ihlali olarak değerlendirilemeyeceği,

12-17/496-139

- Bu nedenlerle, İçdaş ve Eras hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

- (5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün/hizmet pazarları “gemi acenteliği hizmetleri (etkilenen pazar)” ve “limancılık hizmetleri” olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (6) Dosya kapsamında incelenen teşebbüslerin Çanakkale ili hudutlarında bulunan İçdaş Limanı’ndaki eylemleri konu edildiğinden, ilgili coğrafi pazar, en dar tanımlamayla “Çanakkale” olarak tespit edilmiştir. Nitekim Türkiye’nin başka coğrafyalarında faal acenteler ilgili hizmeti Çanakkale’de, hatta ilgili limanın sahasında yer edinmek suretiyle icra edebileceklerdir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

I.2.1. Hâkim Durum Analizi

- (7) İçdaş Limanı’nın ayırt edici özelliği üçüncü taraflara hizmet vermemesidir. Bir diğer deyişle İçdaş Limanı sadece İçdaş fabrikasına ham madde getiren ve/veya fabrikadan mamul yükleyerek limandan ayrılan gemilere hizmet vermektedir. Dosya mevcudu bilgilere göre, 2010 yılında (.....) ton genel kargo elleçlemesi ile üçüncü taraflara hizmet veren limanlar içinde Akçansa (Çanakkale) Marmara Denizi’nde en çok genel kargo yüklenen/boşaltılan limandır. İçdaş Limanı’nın 2010 yılı elleçleme miktarı ise (.....) ton olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, 2009 yılı verilerine göre Çanakkale ilindeki liman tesislerinde işlem gören gemi adedi toplamı (.....) iken bu gemilerin (.....) adedi İçdaş Limanı’ndan hizmet almıştır. Tek bir alternatif limanın dahi İçdaş kadar pazar payına sahip olması ve Çanakkale ilinde işlem gören gemilerden yarısından azının (.....) İçdaş Limanı’na yanaşmış olması nedenleriyle, İçdaş’ın liman işletmeciliği pazarında hâkim durumda bulunmadığı değerlendirilmektedir.

I.2.2. Bir Mal veya Hizmetle Birlikte Diğer Mal ve Hizmetin Satın Alınmasına İlişkin Uygulama (Bağlama)

- (8) 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin (c) bendinde belirli bir hizmetin satın alınmasının bir diğer hizmetin de satın alınması koşuluna bağlanması (bağlama) hâkim durumun kötüye kullanılması hallerine örnek olarak verilmiştir.
- (9) Ancak İçdaş liman işletmeciliği pazarında hâkim durumda bulunmadığından, salt söz konusu liman sahasında münhasıran bir gemi acentesi tarafından hizmet verilmesi gemi acenteliği etkilenen pazarında rekabeti ortadan kaldırmayacaktır. Diğer taraftan, şikayet konusu eylemin alternatif liman işletmeleri tarafından da uygulanması neticesi kümülatif etki doğurup doğurmadığı da tetkik edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilere göre, Çanakkale kıyılarında “bağlama” eylemini hayata geçiren başka bir liman bulunmamaktadır. Bu çerçevede, ilgili coğrafi pazarda faal diğer limanlarda aynı “bağlama” eyleminin yapılmadığı ve kümülatif etki doğmayacağı anlaşılmaktadır.
- (10) Öte yandan, bağlanan (gemi acenteliği) ve bağlayan (liman hizmetleri) hizmetler aynı ekonomik bütünlük içindeki tek teşebbüs tarafından sunulduğundan Kanun’un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirme yapılmamıştır.

12-17/496-139

I.2.3. Eras Tarafından Belirlenen Ücretlerin Aşırı Olduğu İddiası

- (11) Aşırı fiyat uygulaması rekabet hukukunda, hakim durumun kötüye kullanılması niteliğindeki "sömürücü davranışlar" arasında yer almakta olup, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca yasaklanmıştır.
- (12) Mevcut olayda Eras ekonomik bütünlük içinde bulunduğu İçdaş Limanı'nda gemi acenteliği hizmeti sunmaktadır. Liman toplam maliyetlerinin artırılması halinde talebin kolaylıkla alternatif limanlara kayması mümkündür. Bu çerçevede, Eras'ın fiyatlarını rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız belirleme gücü alternatif limanların işlem hacmi ve kapasiteleri nedeniyle son derece kısıtlıdır. Dolayısıyla söz konusu şirket hakim durumda bulunmadığından, aşırı fiyata ilişkin iddia 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bulunmamaktadır.
- (13) Ayrıca, yukarıda yer verilen gerekçe ile Kanun'un 4. maddesinin ihlali de mümkün değildir.

J. SONUÇ

- (14) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.